

Jeanne van den Bergh-van Teijn

Jvr. Jeanne Marie van Teijn is geboren op 18 september 1876 in Batavia, NOI. Ze was de dochter van Henri Karel Frederik van Teijn en Louise Johanna Hultman. Zij trouwt in 1895 in Karang Anyar bij Batavia met jonkheer mr. Adriën Joseph van den Bergh. Ze krijgen twee kinderen, Octavie (29 maart 1898, Passoeroean) en Victor Hubert (9 februari 1900, Jogjakarta). Na het overlijden van haar man op 13 november 1909 in Buitenzorg vertrekt ze in 1910 als weduwe met twee kinderen naar Nederland.

Zij was waarschijnlijk de eerste vrouw in Nederland die met meisjespadvinderij begonnen is. Zij begint in Amersfoort in ongeveer maart 1911. In 1913 wordt ze benoemd tot lid van het hoofdbestuur van de Nederlandsche Padvindersonorganisatie met als opdracht de zaak van de meisjespadvinderij aan te moedigen en te beheren. Na de fusie van de NPO en de NPB tot de NPV in 1915 is het niet mogelijk dat meisjes lid zijn van die organisatie en wordt ze bij oprichting van Het Nederlandsche Meisjesgilde de penningmeesteresse. Haar gildenaam was Ma. Ze vervulde diverse rollen, onder andere lid van de buitenland commissie en redactrice van Jong Meisjesleven in 1920. In 1926 ontving ze de Zilvervis, de hoogste onderscheiding van het NMG. In 1931 was ze aanwezig bij het Jubelkamp van het Meisjesgilde, waar ook Prinses Juliana aanwezig was. In 1940 sprak zij bij de crematie van Mathilde Cijfer-van Wijngaarden, de eerste presidente van het Nederlandsche Meisjesgilde.

Jeanne en haar dochter woonden voor de oorlog in Wageningen. Dochter Octavia zat in het bestuur van de Nutskleuterschool, Het Rode Kruis en de filmkeuringsdienst. Internationaal was zij actief in de Volkenbond, in september 1936 volgde zij wekenlang de zittingen van de 17e Assemblee van de Volkenbond. Daarnaast was ze voorzitter van de afd Wageningen van het NPG.

Tijdens de oorlog was Jeanne, samen met haar dochter Octavie, schoonzoon Hendrik van Vloten en kleinzoon Berni van Vloten actief in het verzet. Arnold Douwes en Max Léons kwamen met enige regelmaat in Wageningen bij de familie Van Vloten met meestal Joodse mensen die een onderduikplek zochten. Veel onderduikers zijn via Octavie en Jeanne op hun onderduikadres terecht gekomen. Arnold Douwes was een dominee die in Drenthe (Nieuwlande) ondergedoken zat en daar samen met verzetsstrijder Johannes Post actief was. Arnold hield een gecodeerd dagboek bij waarin ze werden genoemd.

Op 17 september 1944 werd om 11.23 uur de wijk Hamelakkers (Sahara) en de Diedenweg in Wageningen gebombardeerd. De bommen vielen op de dag dat de operatie Market

Garden begon en waren bestemd voor Duitse doelen. Ze troffen burgers en burgerhuizen. In de Sahara werden vijf en dertig mensen dodelijk getroffen, vier zwaar gewonden overleden later in een ziekenhuis, één persoon was en bleef vermist. Er waren veel gewonden. Het bombardement op de Sahara werd uitgevoerd door een flight van 6 toestellen van de United States Army Air Forces (USAAF), 8th Air Force. Er vielen 160 fragmentatiebommen van 260 lb (118 kg) type AN-M81 (T10). Er was geen luchtalarm gegeven omdat een kwartier voordat de bommen vielen de stroom was uitgevallen. In Nijmegen was de elektriciteitscentrale gebombardeerd. Langs de gehele Veluwezoom werden zulke bombardementen uitgevoerd. Het aantal burgerdoden en gewonden was hoog. De Sahara was (en is) een buitenwijk van Wageningen, gelegen ten oosten van de stad op de Wageningse Berg. De Sahara is een onofficiële naam van het gebied dat eigenlijk Hamelakkers heet.

Dochter Octavie was met haar man Hendrik van Vloten op bezoek bij haar moeder Jeanne aan de Englaan 4, toen zij dodelijk getroffen werd door de bommen. Hendrik werd ernstig gewond maar overleefde.

Jeanne verhuisde naar Heemstede en overleed daar op 13 december 1944.

Op 13 maart 1985 kregen Jeanne van den Bergh-van Teijn en Octavie van Vloten-van den Bergh (postuum), Hendrik en Berni van Vloten in Hoogeveen de Yad Vashem onderscheiding Righteous Among the Nations uitgereikt.

Op 17 september 2019 werd op het Ericaplein het Saharamonument onthuld ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het bombardement op 17 september 1944 in de wijk Hamelakkers (Sahara en Diedenweg).

Meer informatie

[Algemeen Handelsblad » 20 aug 1895 - Art. 41 | Delpher](#)

[Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 09 feb 1910 - Art. 30 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 17, 1945-1946, no 1, 1945 » 1945-11 - Pag. 7 | Delpher](#)

[Slachtoffers Sahara september 1944 | Wageningen 1940-1945 \(wageningen1940-1945.nl\)](#)

[Octavie van den Bergh | Wageningen 1940-1945 \(wageningen1940-1945.nl\)](#)

[Bergh van den Jeanne \(Teyn van\) \(yadvashem.org\)](#)

[Jeanne Marie van Teyn \(1871-1944\) » Stamboom Driessen » Genealogie Online Jeanne van den Bergh-van Teijn - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](#)

[De padvindster, jrg 1, 1926, no 1, 31-01-1926 » 31 jan 1926 - Pag. 10 | Delpher](#)

[De padvinder; orgaan voor de Boy Scout Beweging in Nederland, jrg 3, 1913, no 131, 12-07-1913 » 12 jul 1913 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Algemeen Handelsblad » 27 mei 1931 - Art. 145 | Delpher](#)

[Zilvervis - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.